

Ujévi szám¹(mű melléklettel).

Ára 50 fillér.

Cs és kir. tábori posta 618.

III. évfolyam. 1. szám.

1918. január 1.

Ludwigbaka

Kiadja a 65.-gyalog ezred.

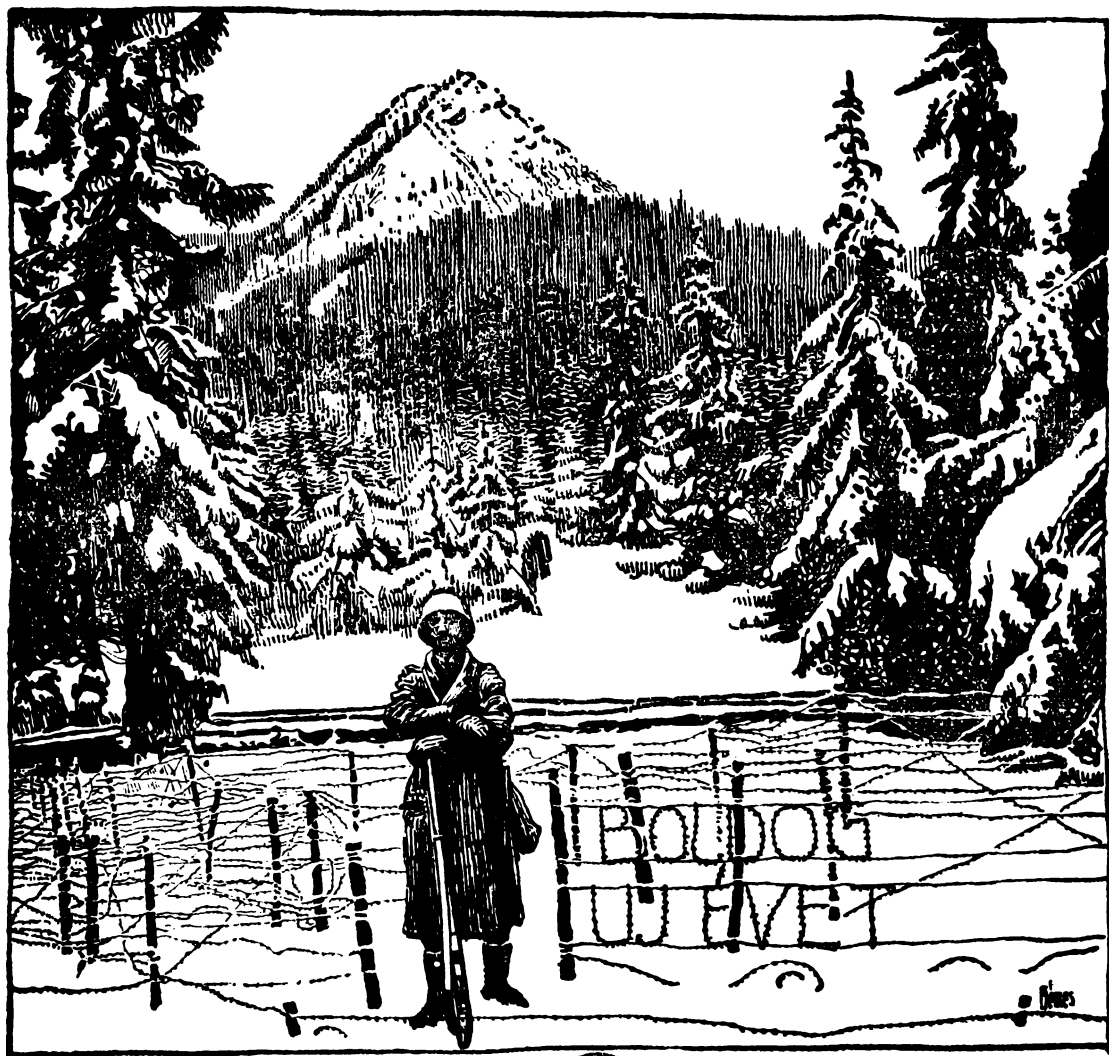
A cs és k. 65.gy.ezr.

A befolyt teljes összeg az ezred

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

tábori újsága.

üzveggy és árva alapját gyarapítja.

1918.

Irta: **Wisinger Ferenc**, alezredes.

Egy háborus esztendő ismét befejeződött és reményteljes várakozással üdvözöljük az utat, mely hivatva van az emberiség békéjét a földön újra megteremteni. Millió és millió szív várakozó és kérdő pillantást vet az új jövevény elé, hogy vajjon mit fog hozni? Különböző embereknek más és más a vágyuk, mindegyik a saját szája ize szerint képzelet el a jövőt. De az emberiség többségének vágyai egy értesben, egy vágyban találkoznak és ez, az immár negyedik éve tartó világháborút befejező béke! Egy súlyos, küzdelemteljes, de eredményekben gazdag esztendő van mögöttünk katonák. Egy év, melyben vasakarattal megrajzoltuk 1918-nak az útját, melyet követve az anyyira vágyott célhoz, a győzedelmes békéhez fogunk jutni.

Visszatekintve a letűnt esztendőre, annak kezdetén ellenségeink nagyarányú készülődését látjuk a döntő harcokra. A központi hatalmak szigorított tengeralattjáró harca életbe lépett és megmérhetetlen vagyon lett azóta a tenger fenekére küldve általuk. Ellenségeink ajtaja előtt, akik minket a kiéhezetésre ítélték, az éhhalál kopogtat.

A rettegett tengeri szörnyetegek megzavarták ellenségeink hadviselését és elősegítették győzelmeinket. Általuk lett Amerikának a háboruban való részvétele a legkisebbre leszállítva. Számos véres ütközetet vívtak nyugaton, mely a legnagyobb felkészültség dacára csak legcsekélyebb helyi sikereket juttatta az angoloknak és franciáknak a németek vasfalán. Rettenetes harc dühöngött Triest kapui előtt is, ahol Magyarország és Ausztria fiai halhatatlan dicsőséget szereztek. És mikor októberben elérkezett a megtorlás ideje, olyan ütöttünk régi barátunkon és szövetségünkön, hogy alig tudott elég gyorsan tova iramodni. A Balkánon is hiába erőlködött az entente szükségben singylődő serege, de rék bolgár szövetségeseink vé-

resen visszaverték minden támadásukat.

Keleten az orosz nagyban készülődött az utolsó lökésre. 1917. új évén, Stanislautól keletre tartalékban voltatok Ludwig bakák, mikor hozzátok jöttem és igazán páratlan szeretetre találtam. Azóta megtanultam tisztelni és becsülni benneteket, véres harcok edzett hőseit. Itt vettem át az én derék második „győzni fogunk“ zászlóaljamat és az eddigi hadi tapasztalatok felhasználásával szorgalmasan készülődünk a döntő harcokra.

Igy kerültünk március elején a jamnicai árkokba, büszkeséggel telten, hogy a hadsereg legexponáltabb pontja lett ránk bízva. Itt rövidesen megmutattuk ellenfelünknek, hogy kik a Ludwig bakák! Alaposan előkészített, Möller alezredes szeretett ezredparancsnokunk által céltudatosan és körültekintéssel vezetett, a derék vadászszázad, vitéz parancsnokuk, Diez főhadnaggyal az élén végrehajtott győzedelmes vállalkozásában, a 76. orosz gy. ezrednek egyik zászlóalját majdnem teljesen megsemmisítettük és mint később kiderült az ottani egész orosz frontot megingattuk. A jamnicai árkokban ismertem meg a bátorságát, a tántorithatatlan bátorságát, halálmegvetését a Ludwig bakáknak.

Először északra, majd délre a Dnyesztortól kezdte meg az orosz kolosszus julius havában az utolsó támadását. Itt talált benneteket Ludwig bakák az óriási tüzéségi és aknavető tüzrel előkészített lökés julius 6., 7. és 8-án, mely napok el-esett és sebesült bajtársaink százainak vérével ezredünk történetének legragyogóbb napjai közé lett feljegyezve. A legvéresebb reményeket és saját magatokat felülmúltatok Stanislautól. Kiváló orosz zászlóalj és a híres „halhatatlanok“ rohamai véresen megtörték állásaitok előtt!

Ha a harcok irányítója nem is ajándékozott meg benneteket és

vitéz testvérezeideinket a győzelmi pálmával, elősegítettétek hősiességeitekkel az utánunk jövő győzelmét, akik Kalusznál már csak véres csatákban megfogyott ellenfélre akadtak, akiket Czernovitzon tulra kergettek vissza.

Kalusztól az erdélyi havasokba kerültünk, ahol néhány napi pihenés után új harcokba kerültünk az őserdőkhöz. A stanislauti harcokban okozott veszteségeit és súlyedő erkölcsi állapotát felhasználva ellenfelünknek, indították meg bajtársaink támadásaitok tőlünk északra, amelyhez csatlakozva, kivertük az orosz szerezett hazánk területéről. Az augusztusi harcokban újabb babérokat szerzett a Ludwig baka.

Kegyelettel emlékezünk meg mindazon hőseinkről, akik 1917. évben, legszentebb kötelességeik teljesítése közepette életükkel áldoztak hazánkért, urunkért és ezredünk dicsőségeért. Most pedig várjuk árkaikban a további parancsot. Országunkból kikergetve, német szövetségeseink által Rigánál és Jakobstadnál megverve, belső viszályok által feldulva lépett Oroszország békeajánlatával a központi hatalmak által Keleten fegyverszünet lett köte, de az entente még mindig ellene van a békeajánlatnak és ilyen reményteljes várakozással tekintünk a bekövetkezett új esztendő elé. Jól tudjuk, hogy otthonlévőink gondterhes arccal tekintenek a jövő elé. Ne okozzon gondot nektek a jövő! Mindnyáján tudjuk, hogy jövőnk, sorsunk az isteni gondoskodás kezében van letéve, azon változtatni senki sem tud, abba bele kell nyugodnunk.

Minden beképzeltség nélkül rózsásnak látjuk a jövőt, mely bennünket, győzedelmes ütközetek harcseit ismét kedveseink körébe fog vezetni. Semmi okunk sincsen az aggodalomra, mert az új esztendő csak koronáját hozhatja győzedelmeinknek és kitaratásainknak. Vidáman lépjük át az új esztendő küszöbét, harca-

nk gyümölcse már érik és rövidesen leszakaszthatjuk a termést, a dicsőséges háborút befejező békét.

Büszkék vagyunk arra, hogy Ludwig bakák lehetünk és még büszkébbek, hogy ennek a szép országnak a szülőitől vagyunk, amely jóleső meglepéssel tekint le fiaira, akik megtették és megteszik szent kötelességüket a szülőanyjukért!

Az igazság győzelme teljes pompájában üli öröm ünnepét és az 1918. évben úgy kell befejezünk a reánk kényszerített háborút, hogy soha senkinek többé eszébe ne juthasson bántani minket, gyermekeinket és azok utódlait.

Véres harcaink méltó befejezéseül örök időkre meg kell alapoznunk hazánk jövődjét és zavartalan fejlődését, nagygyá tételét.

Szerencse fel bajtársaim az új esztendőben, törhetetlen bátor tekintetekkel tekintsetek továbbra is mindég előre, a mi közelgő végső győzelmünkre, amely hazánk békéjét fogja meghozni.

Üdvözlünk mindnyájan: 1918!

TÁRCA.

A farkas.

A Ludwig Baka eredeti tárcája.

Kelet felől sötét fellegek usztak lassu lomhasággal délnyugatnak. Az égbolt többi részére unalmas szürkéség terpeszkedett, mely mint egy merev, hideg arc közönyösségével szinte tüntetett. A völgyből időnkint halk moraj hallatszott, máskülömben ijesztő csend volt. A fenyők hatalmas galyai megadással görnyedtek a hó sulya alatt, mintha mindegyik egy-egy busz martir lett volna. A hegygerincen vezető utat teljesen belepte a hó, sehol semmi nyom nem volt. A nagy fehér lepel vakítóan világított.

A magaslaton térdig érő hóban egy járőr állott. Két szürkeruhás alak. Halkan tárgyaltak. Az egyik kinyújtotta a kezét s valamit mutatott a szemközti levő hegyoldalon. Aztán tovább mentek.

Gárdos örvezető és Ferenci Pé-

Kisvárdai a hatvanötösökért.

Kabaret előadás az özvegy és árvaalap javára.

December 16-án este 8 órakor, a kisvárdai nagyvendéglő színháztermében, a 65. gy. e. özvegy és árva alapjára kabaré estét rendezett a kisvárdai előkelőség. Hálás szívvel vettük a meghívót, melyben Császy László főgimnáziumi igazgató és özv. Angyalossy Pálné a Vörös-kereszt kórház védnökönje, a rendezőség nevében az ezredünk parancsnokságát és a tisztikart az estélyen való megjelenésre kérték fel. Legszívesebben mindnyájan Kisvárdára repültünk volna, hogy részt vehessünk a mi értünk rendezett mulatságon, de — hiába, ha fegyverszünet is van, nem maradhat a nyáj pástor nélkül. Az ezredparancsnokság két tisztet küldött tehát, akik Kisvárdán különben is otthon érzik majd magukat, Komoróczy Péter (kisvárdai gimnáziumi ta-

nár) és Polgár Jenő hadnagyokat. Kisvárdai, ahol már eddig is annyi meleg szeretetre találtunk, most sem feledkezett meg rólunk és szeretnénk azon reményünket kifejezésre juttatni, hogy a többi szívünkhöz nőtt város rövidesen követni fogja a nemes példát és mulatságai rendezésekor szintén megemlékeznek majd a Ludwig bakák özvegyeiről és árváiról.

Komoróczy Péter kiküldöttünk a következő sürgöny értesítést küldötte az előadásról:

Kisvárdai, december 17. Előadás fényesen sikerült. A nagyszámú előkelő közönség teljesen betöltötte a nézőteret.

Az előadás műsora a következő volt: Császy László ötleletes és mély érzésű gondolatokkal telt prologusát, Bury Lajos kiváló technikával és

ter közlegény volt a két katona. Egy ideig semmi sem zavarta a szendet, csak szöges bakkancsaik csikorogtak a kemény havon.

— Ma pihen a tüzéség, úgy látszik! — szolt Ferenci az előtte haladó örvezetőhöz.

Amaz megállt.

— Hallod? — kérdé társától.

Megfeszített figyelemmel hallgattak. A völgy felől mindjobban erősödő vonítás és elnyújtott hangok hallatszottak.

Farkasok! — szolt Ferenci.

— Az a! — hagyta rá az örvezető.

A következő percben vad csaholás lett hallható, a fák mögött a mély hóba süppedő körvonalai tüntek elő a piros nyelvüket lógató, előreszegett fejű bestiáknak.. Reárontottak a járőrre.

A két baka villámgyorsan lekapta fegyverét s térdre ereszkedve löni kezdett. Füstölt, villogott a fegyverük csöve; a farkasok eszeveszett vonítással, üvöltve hátráltak, majd újra támadtak. Egy-kettő rémes ordítással bukott fel golyótól

találva. Rövid tüzelés után az épen maradt farkasok megfutottak.

— Az ördög vitte vóna el őket!

— méltatlankodott az örvezető.

Kár a munició rájuk!

A járőr elvégezvén a reabizott feladatot, hangos szóval tárgyalva az esetet, hazafelé indult.

Este a földalatti fedezékben Ferenci elővette noteszét, rátett egy tábori lapot s írni kezdett:

„Drága anyukom! Tudatlak, hogy egészséges vagyok, mit neked is kívánok. Továbbá tudatlak, hogy sok a farkas itten, és ennivalóm még van. És ma is megtámadtak a farkasok, hogy patujba vótunk. A gyerekekre vigyázz, és vigyázz a farkasokra is. Ott is van biztosan most. Óvakodj tőlük és vigyázz magadra meg a gyerekekre és csókol szerető urad Péter.“

*

Iván magas szöke ember volt, kifejezésnélküli szemekkel. Széles válla, izmos karjai parasztmunkára születtek. Nem volt lusta, bár

határozott tehetségre valló hegedűszólója követte. Mihalicz Károly nagyhatású felolvasást tartott, Nagy Jolán, a jól sikerült est legnagyobb sikerét aratta, gyönyörűen előadott szavalataival. A műsor keretében előadott három kedves egyfelvonásos, szinte meghazudtolta a szereplők műkedvelő voltát, oly művésziessen lettek Reiszmann Mariska, Barcs Hortense, Balkányi Irén, Szabó Sándor, Erdélyi Barna, Neumann Lajos, dr. Balkányi Andor, dr. Barkóczy Elemér, Ágotai Ferenc és Ondrus Mihály által előadva. Ébner Jenő cimbalmon zenekari kísérettel előadott magyar dalai fejezték be a kiválóan sikerült estélyt, szép összeggel gyarapítva az ezred árva alapját.

Kisvárdának és az összes szereplőknek ez uton is legáltalásabb köszönetünket tolmácsoljuk, ami szent alapunk gyarapodásának előmozdításáért.

igyekvő sem; mindenféle dolgot elvégzett a ház körül. Esténként betűzette a két iskolás gyerek könyveit, vagy az ócska kalendáriumban lapozgatott. Néha felpillantott mintha szünetet tartana: ilyenkor lopva ránézett Ferencinére.

Az asszony még elég fiatal volt ahhoz, hogy megakadjon rajta a férfiszem. Kora ellenére eleven, fürge volt; örökké tett-vett. Piros arca, fekete haja, barna szemei, melyekben titkolt s elfojtott vágyak tüze égett, duzzadó karjai, formásan domborodó melle, széles csipője nem csoda, ha vágyat kellettek Ivánban. Ő azonban eleinte mindezekről tudni sem akart. Az új helyen a jó kényelem, kevés munka s kitűnő koszt megelégedetté, ugyszólván boldoggá tették őt. Később, mikor már mindezeket megszokta, lassan-lassan kerülgetni kezdte az asszonyt s véletlen akarással adta tudtára, hogy tetszik neki.

Holdvilágos éjszaka a fronton.

— Irta: Greiner Béla, százados. —

Éjjel 11 óra van. Ép most hozták az ezredparancsot; — „nincs benne semmi“ — szokta jelenteni adjutánsom, ha sürgős intézkedésre nincs szükség. A front is csendes, csak néha halatszik egy-egy puskalövés, vagy egy rövid géppuska széria. Bátoran le lehet nyugodni.

Kioltom a lámpát, leveszem az „Illustrierte Zeitung“ terjedelmes hasábjából álló függőnyt ablakomból. Ledőlök ágyamra. A hold bevilágít asztalomra. Kint enyhe szellő lengeti a fenyőágakat, melyeknek árnyéka az asztalra rajzolódik. Mintha valamennyi árnyék élne s mozogna ide-oda. Már félig szunnyadok, de egyre tisztábban látom ezeket a mozgó árnyakat s úgy tettszik, mintha nő alakok volnának. (Éhes disznó is makkal álmodik.) Igen, igen, ők azok, a kis nők a rég-múltból. Már meg is ismerem arcukat. Az egész társaság egyszerre felkerekedik s felém indul. Furcsa kis processió. Ki fekete, ki vörös, egyik szőke, másik barna. Egyik molett, a másik filigrán, mint egy porcellán nipp. Egyik még félig gyermek,

másik már kissé fonnyadtabb. Tavasz, nyár, ősz képviselve van a legnagyobb összevisszaságban. Hiába, a fiatalág nem válogatós, olyan rózsát szakaszt le, amilyen épen utjába akad.

Már itt is vannak az ágyamnál, libasorban lejtnek végig az ágy szélén. Mindegyik üdvözlő, úgy, mint valaha:

„Pá kis diákom“ „gute Nacht, junger Herr,“ „dobro noc mladi pan,“ „Emlékszik még rám, kis jogász!“, „Good night and good bless you ney dear“, „Szervusz kollega, én vagyok az egykori muzsád, a színi-akadémikus, mikor még te is Ludovika akadémikus voltál!“, „Bon soir mon ami“, „Pá, édes lovagom!“, „Küsse mich süsser, kleiner Leutnant“ és így tovább; nem folytatom, mert aligha férne el az újságba mind.

Végiglejt az egész processió, majd leülnek az éjjeli szekrényem szélére. Mint megannyi gonosz kis kobold. Egyesek kacéran lóbálják a lábukat, mások csendesen vannak, lassu víz módjára; egyikük mintha valami pólyásbabát szorongatna, egy másikjak

Pedig Ivánnak is volt otthon. Nagy-Oroszországban felesége s két kis gyermeke. A hosszú fogság azonban, úgy látszik, lassan feledteté vele az otthon s a hűség és szeretet tüze mintha utolsót lobbant volna lelkében.

Mikor az asszony észrevette Iván különös viselkedését, azt hitte képzelődik. Később azonban rájött, hogy a fogoly orosz tényleg feltűnően kedves, sokszor tolakodóan merész, néha a vakmerőségig nyílt. Figyelmességével szinte terhére volt. Először a munkában talált menedéket előle; mindig foglalatoskodott valamivel. Iván pedig, ha nem volt dolga, sóvárgó, vágyakozó tekintettel leste.

Férje gyakori leveleiből merített erőt s reményt. Urát nagyon szerette s ha néha-néha gondolatai furcsa utra tévedtek és ilyenkor gyerekeire pillantott, önmaga előtt pirult s megfeddte magát.

A kis szabalcsmegyei falura kemény tél szakadt. Az asszony nem mert kimozdulni, félt a farkasoktól, Iván járt ki rendszerint az erdőbe fáért.

Egy délután történt, hogy Iván az eddigieknél merészebben lépett föl. Az asszony rendreutasította. Iván csak beszélt tovább, valósággal könyörgött neki, hogy hallgasson rá. Csábító szavakkal kérte, ne fossza meg reményétől s szerelmeskedve közelített hozzá. Az asszony leszidta s Iván később szó moruan ment ki az erdőre fáért.

Már öreg este lett s még nem jött vissza. Az asszony félre tette vacsoráját s várta, hogy hazatér. De Iván csak nem jött. Bezárta az ajtót s lefeküdt. Aludni azonban nem tudott. Aggódott a fogoly miatt. Hol lehet, mi van vele? Csak nem történt baja?

Az erdőben farkasok járnak Szegény Iván csak nem pusztult ott el! Majd

valami kalapskatulya-féle van a keziben.

Abtretien! Huncut koboldok! — kiáltok rájuk s kemény öklömmel közéjük csapok az éjjeli szekrényre. Erre nagy sivalkodással szétrebbenek, majd az asztalra ugrálnak s ott elkezdenek táncolni. Egyik-másik arcátlan még a nyelvét is öltögeti felém.

Egyszerre az egész társaság esze nélkül szalad kifelé. Korom sötét lesz előttem, majd két lágy meleg kis gyermekkacsó nehezedik szememre. De a kis ujjacsák nem bírják egészen befogni szememet, köztük felnézve látom az én Madonnámat, amint egyik kezével hamiskásan fenyegetve mondja: „Hol jár az esze megint, öreg?!“

Most megszólal a visszhang, a kis fiam csilingelő hangja: „Mémike azt mondja, hogy apukának nem szadad azokat a néniket nézni, mert azok rosszak.“

Leveszem szememről a kis kacsókat, körülnézek. Végre eltűntek a koboldok. Most már tudom, hogy mért szaladtak úgy: Az ártatlanságtól ijedtek meg a bűnösök, mint az ördög a szentelt víztől.

Lehunyam a szemem s hallgatom, hogy mit csacsog tovább a kis fiam: „Apuka, gyere már

arra gondolt, hogy hiszen Iván is, akit ő sajnál, tulajdonképpen olyan, mint egy farkas, mert reátör az ő családi boldogságára. És keze összekulcsolódott e gondolatnál és halkan imádkozott: „És ne vigy minket a kisértetbe, de szabadíts meg a gonosztól!“

Másnap reggel a szomszéd gazda, aki szánkövel jött az erdőn át haza, beállított és újságolta, hogy Ivánt biztosan szétépték a farkasok, mert látta az erdőben csizmáját, sapkáját s ráhája eltépett darabjait.

Az aszony megdöbbenve hallgatta.

Majd befordult a házba és a levegőbe meresztett szemekkel sutogta:

— Istenkém, milyen különösek a Te utjaid.

A farkasok elpusztították a farkast

és Ferenciné ájtatosan keresztet vetett magára.

Szentpétery Károly.

haza, mert a vonatom rugója elromlott és Memi nem tudja megcsinálni. A kockák is elgurultak és nem tudja Mari megtalálni őket. És hozzon apuka egy kis testvérkét, mert így egyedül nekem unalmas.“

Mindjárt jövök kis fiam, hogyan jönnék!

Elindulok haza, már ott is vagyok a jól ismert butorok között. Lábujihegyen járva benyitok a hálósobába. Nini, még világos van! Lassan belépek. Kis fiam ágyában ül, mellette térdel a feleségem s imádkoznak: „Adjál jó éjszakát nagyapának, nagyanyónak, memikének, apukának. Hozd vissza apukát egészségben memikének és nekem. Hozd vissza a többi katona bácsit is mind az ő memijüknek“

Aztán elaluszok. Várok még egy pillanatig, majd nesztelenül hozzájuk lépek. Megcsókolom kis fiamat, meg a feleségem kezét. Ez az én imádságom.

De most már sietnem kell vissza! „Kakas szólal út az óra, el kell válni virradóra“ és igen messze is van a harctér —

Hatalmas dörrenésre ébredetek.

Főlkapom hamar jó karabélyom s fokosom és sietek kifelé. Vigan szólnak ágyuink. Felrázok egy ordonáncot, gyere velem megnézni, mi történik. Istenem! Engedély nélkül elhagytam a frontot, mire visszajöttem, baj történt — gondolom magamba.

Hűvös, zimankós szél csap arcomba, ez felébreszt egészen. Nevetek magamban, de bolond állapot is az, ha valaki félig van ébren. Hiszen ott a telefon, megmondta volna, hogy mi történt. No, de mindegy, bár már újra csönd van, ha már talpon vagyok, megnézem mit csinálnak, hogyan örködnek a fiai.

Hamarosan kiérünk. A hold világít, akár a legszebb ivlámpa. Hozzálépek a legelső őrszemhez; fiatal gyerek, arcába világít a hold. Mintha már láttam volna ezt az arcot valahol. Áll mint a szobor és les előre, hogy honnan jön az ellenség vagy a fekete halál. „Hogy vagy fiam, mit csinál a muszka? — kérdelem tőle.“ „Már ellógott, vitéz kapitány urnak jelentem alássan, de

az elébb itt volt egy csomó a drótnál. A hadnagy ur rögtön kért tüzéségi tüzet s mikor az első csomagot odaküldte a tüzéség, azonnal elciungoltak. Én is odagyujtottam nekik vagy tízet, oszt igen kajabáltak.“

Tovább indulok, de megpillantom mellén a kis ezüstöt és a Károly keresztet.

— Hol kaptad fiam a kis ezüstöt?

— Kapitány urnak jelentem alássan Delejownál, ahol együtt gefechteltem a kapitány urral. Együtt sebesültünk meg, mikor keresztül csatáztunk a falun. Nem gondoltam, hogy ott át tudjuk vágni magunkat, mert ott annyi volt a muszka, mint a rusnya férő!

— Bátraké a szerencse, fiam, megsegít az Isten továbbra is, csak maradj ilyen derék, jó fiu!

Tovább megyek a következő őrszemhez. Ez is egy gyerekarcsu szobor. Áll, mint a szikla! Figyel mint egy sas! Mellén ott csillog a Károly kereszt.

— Mi újság, fiam — kérdelem őt.

Vitéz kapitány urnak jelentem alássan, itt volt a muszka, de elszaladt!

Hát azt tudod-e fiam, hogy ezt a keresztet mért kaptad?

Igenis tudom. Felsőes királyunk halából adta nekünk ezt a keresztet, amiért hogy mi viseljük a háboruban a legnagyobb keresztet.

— De más valami is van ám írva arra a keresztre! — szólok.

— Azt is tudom. Az van rajta, hogy mi Károly keresztetek mindenkor készek vagyunk életünket és vérünket áldozni a királyért és a hazáért. Nem is hagyom én magam; két bátyám már elesett, én is elmegyek, ha kell, utánok, de hogy nem jön itt be a muszka, az biztos!

— Derék fiu vagy! Meg is fog segíteni az Isten, meglátod, amíg hűségesen teljesíted kötelességedet!

Tovább ballagok a következő őrszemhez. Mindenütt a legnagyobb éberség, dacos, komoly elszántság; az ember egészen átszellemül e félistenek társaságában.

Hazafelé veszem utamat. Közben elgondolom, de jó volna

mindenkit, a ki még nem volt itt, legalább egy ilyen zimankós, hideg téli éjszakára idehozni s 25 fokos hidegben kiállítani horchpostra, nem is szólla egy testhez álló háromnapos pergőtűzről, hogy legalább fogalmat alkot-hassanak maguknak arról, hogy ezek a hős véreink 19 évük dacára mit állanak ki itt, ahol egy óra kitesz egy napot, egy év tíz esztendőt. Kik mint gyerekek jöttek ide s mint komoly, megfontolt emberek fognak a háboru után visszatérni, már akik megmaradnak. Akkor bizonyára jobban méltányolnák azokat, akik mérhetetlen fáradsalmak, nélkülözések s életük folytonos veszélyeztetésén keresztül Károly-keresztesek lettek.

No, de ez nekünk, katonáknak nem is fontos. Felsőleges királyunk legfelsőbb atyai gondoskodása és elismerése, József főherceg, felsőleges arcvonalparancsnokunk páratlan, kitüntető szeretete bőségesen kárpótol minden katonát fáradságáért és nélkülözéséért. Ez kijelégít bennünket, ez ad nekünk erőt, kitartást, ez kölcsönöz halálmegvetést és bátorságot, ez az atyai gondoskodás és szeretet a nyitja annak, hogy lankadatlanul, immár negyedik éve „a két bakancs csak megy, csak megy előre!”

Pótzászlóaljunk.

Ismét elmúlt egy súlyos év, mely ezredünk történetét gazdag eseményekkel szaporította, amint azt lapunk vezércikkében közlöm. Atlépve az új esztendő küszöbét, megragadom az alkalmat, hogy őszinte hálaunk kifejezése mellett megemlékezzem a pótzászlóaljról, mely fáradhatatlan működése eredményeként immár negyedik éve képezi és küldi a tiszteket és legénységet táborig ezredünkhöz, akik a kiképzésük vizsgáját oly kiválóan tették le győzedelmes harcainkban. Ebner ezredesnek a páratlan lelkiismeretes, gondos és körültekintő munkásságáról, csak a legnagyobb szeretet és hála hangján emlékezhetünk meg. Teljesen tudatában vagyunk annak, hogy mit

köszönhet ezredünk az ő és tisztjei fáradhatatlan munkásságának. Mint az eddigiek bizonyítják, Dávid őrnagyban méltó utódot kapott pótzászlóaljunk parancsnokul és nyugodtan, bizalommal telten nézünk pótzászlóaljunk további működése elé is. Amikor az új esztendő alkalmából meleg üdvözlőnköt küldjük hozzájuk, nem csak a kiváló katonai teljesítményekről emlékezünk meg, hanem arról a példátlan buzgalommal végrehajtott munkásságról is, mely az emberi jótékonyág minden téren való felkarolásával, ezredünk özvegy és árva alapját oly tekintélyes összeggel gyarapította. Mindnyájan teljes tudatában vagyunk annak, hogy milyen súlyos feladat hárul pótzászlóaljunk parancsnokára, tisztjeire és az ő odaadó, szorgalmas munkásságukat a legnagyobb mértékben megbecsüljük. Ezredünk kiváló eredményeit előkészítő munkatársainknak, akikről mindég hálás elismeréssel emlékezünk, őszinte bajtársias érzéssel boldog új évet kívánunk!

Hisszük és reméljük, hogy a háborítatlan bajtársi együttműködés az új esztendőben is a kitűzött közös és szent célhoz fog vezetni és a Ludwig baka ezred zászlóját az új évben is a ragyogó győzelmek babér koszorújával ékesíthetjük!

Wisinger Ferenc
alezredes.

*

Pótzászlóaljunkhoz bevonultak közül: Spiegel Izsák főhadnagy a harmadik, Mandel Emil hadnagy az első, Erős Lajos hadnagy (a táviró ezredtől) és Rónai Ede hadnagy a második századhoz lettek beosztva.

*

Az új menetzászlóalj Witt Mór főhadnagy parancsnoksága alatt indult utnak és elmenetele előtt Gasiécki vezérőrnagy megszemlélve dicsérő elismerését fejezte ki úgy az elsőrendű kiképzés, mint az emberek felszereléseért.

*

Pótzászlóaljunknál is nagyban folyik a hadikölcsönjegyzés. Az egyes századoknál előadás, kere-

tében lett méltatva a jegyzések célszerűsége és fontossága, aminek már is szép eredménye mutatkozik. A jegyzések vezetésével Jeremiás hadnagy van megbizva.

*

Hivatalos értesülésünk még lapzártáig nem érkezett hozzánk, de mint a felsőmagyarországi lapok közlik, pótzászlóaljunk rövidesen visszakerül Munkácsra. Megjegyzés nélkül regisztráljuk e hírt, hiszen érzelmi szempontból sem lehet semmi hozzátűzni valókn, miután mindkét városhoz egyformán sok kedves és kellemes emlék fűz.

*

Özvegy és árva alapunk gyarapítására nagyszabású mozgalmak és munkásság folyik pótzászlóaljunknál. Dávid őrnagy parancsnoksága óta, több mint 17000 koronával szaporodott alapunk, mely összegben benne foglaltatik Délceg hadnagy nyiregyházai 3000 koronás gyűjtése is. A legnagyobb elismeréssel emlékezünk meg pótzászlóaljunknak ezen a téren is kifejtett szorgalmas és eredményes munkálkodásáról.

Táborig felszerelések új évi ajándéktárgyak és kántinárak

nagy választékban
legolcsóbban, nagy-
ban és kicsinyben
állandóan kapható

a „Reményi” bazárban
Marosvásárhely Telefon 247

Ne bántsd a magyart!

Királygyilkos, vad Petárok
 Jól fogott a magyar átok!
 Tizenháromban hittetek
 Hogy Bosznia már tiétek.
 De azután tizennégybe
 Futástoknak nem volt vége.
 Jó messzire szaladtatok,
 Árvák átka volt rajtatok.
 Fussatok is még továbbra,
 Ahová nem üldözhetne
 Ártatlanok bus szelleme
 És az árvák zokogása.
 Méltók vagytok a kinpadra
 És az örök kárhozatra.
 Pusztuljon ki a rác-fajta,
 Legyen örök átok rajta!

Hej, oroszok, Nikolájok,
 Van-e még sok katonátok?!?
 Tizennégyben azt hittetek,
 Hogy országunk a tiétek!
 Betörtetek szent hazánkba
 Ósi földjeinkre vágyva.
 Negyvennyolcért, Világosért
 És ez újabb gázságtokért
 Megfizettünk kamatostól.
 Vak volt álmotok és dőre,
 Nem gondoltatok előre!
 Ugye elég volt a jóból!
 Alaposan ráncba szedtünk,
 Kiporoltunk, jól elvertünk.
 Pusztultatok vad kozákok,
 Jól fogott a magyar átok!

Hitszegő Cadorna Tóni
 Nem szelel a makaróni?!?
 Tizenötben azt hittetek,
 Ausztria már tiétek.
 Betörtetek Dél-Itáliába
 Árulással és titokba.
 Szövetségi hitszegésért,
 Gyalázatos hűtlenségért

Megfizettünk kamatostól!
 Isonzónak véres tája,
 Sok taljánnak bus fejfája
 Beszél már csak vágatokról!
 Megvédtük szent, ősi hazánk.
 Bár orvul támadtatok ránk.
 Pusztuljon a talján fajta,
 Legyen örök átok rajta!

Bratianuk, román oláhok
 Medve bőrét osztottátok?!?
 Tizenhatban azt hittetek,
 A zsiros konc már tiétek.
 Betörtetek szent hazánkba
 Szép Erdélyországra vágyva.
 Mert oly sok sebet fájaltunk
 Azt hittetek, hogy meghaltunk?
 Ránk törtetek alattomban,
 Ám takarodtatok nyomban!
 Megtanultatok, sakálók:
 „Jaj, hogyha a magyart bántod!”
 Kiporoltuk a bőrödöt,
 Egész világ rajtad nevet.
 Máskor majd meggondoljátok,
 Jól fogott a magyar átok!.

*

És ti, többi szövetséges!
 Loyd Zsorzs, ez már nevetséges!
 Tizenhétben azt hittetek,
 Hogy a diadal tiétek.
 De a szálló savanyu lett,
 Tengeren a flottánk ur lett.
 Végre is megtanuljátok:
 Kárba vész a fáradságtok!
 Legyen azért végre vége,
 Légyen becsületes béke!
 Most még talán lehet kérni;
 Később nem hagyunk beszélni!
 Ahogy mi fogunk dudálni,
 Ugy kell néktek majd ugrálni!
 Jó lesz ha meggondoljátok
 Mert jól fog a magyar átok!

Greiner Béla, százados.

János ur beállít a szerkesztőségbe.

Közli: — y. százados.

A napokban azzal jött hozzám
 Feldkuratunk a Springer főtisztelendő:
 „Hallja-e János ur, úgy tudom
 kigyelmed szövívő volt a falujában,
 aztán meg az hadseregben
 sem utolsó ember, írjon hát
 kigyelmed is valamit a Ludwig
 Baka újságunkba.”

— Hm — hm — feleltem reája
 jól megrágva a szót.

— Látja János ur folytatta
 papom — Salamonék betűitől
 csak úgy hemzseg a lap és a
 bölcsebbik Salamonnak még a
 képét is kiserkesztették már!
 Ne huzzadozzék hát kigyelmed
 se, hanem csak elő azzal a
 vágott dohánnyal!

— Helyes beszéd mondok
 úgy magamban, aztán meg igaz
 is (mert a pap mondja) — de
 hát nem tudok én már irni sem
 szentatyám — válaszolom.

— Hát már hogyan tudna —
 replikáz a pap — aki egyszer
 megtanulta a betűvetés tudományát,
 nem felejtí az el soha.
 Aztán meg ha nem menne az
 irás: Kemény kezekben van
 most a szerkesztőség és a fő-
 szerkesztő kigyelmednek is jó
 embere, mondja el csak neki
 amit az újságban ki akar iratni.

Evvel teljesen megfogott a
 Feldkurát. Nem is hiszem, hogy
 nem ő a főrésvényes a Ludwig
 Bakánál, oly meggyőzően beszélt.
 Megkellett ígérnem, hogy beme-
 gyek a főszerkesztőhöz. Egymás
 markába vágunk hát, ezzel ő
 lenek indult, én meg főnek (Mert
 hogy úgy álltunk, hogy a deckun-
 gom főnek esett.)

— Aztán meg ne rágja ám a
 szíjját János! — kiáltott utánam
 papom. — Dehogy rágom, dehogy
 rágom! vágom vissza keményen
 (mert hogy már a szerkesztőségre
 gondótam), magamban meg a
 pokolba kívántam mindenféle
 firkálási tudományt. Mert hát
 nem is az bántott, hogy irni
 nem tudnék. Irtam én már öleget,
 olyat is, hogy két fiskális alig
 tudott tisztára mosni a törvény
 előtt! Pedig egy buza föld, meg
 két borjas tehén árát tették el

az igazságért a paragrafus csavarók. Aztán meg beszédet is mondtam én már, de úgy, hogy egy szakasz csendőr, meg két svadron ulánus simitgatta el a következményeit. De hisz ép ez a baj. Mi lesz, ha megtudja az asszony, hogy már megint irok és beszélek?! Pedig bizonyára megtudja, mert valamelyik irigyem majd megküldi neki a Ludwig Bakát, mivelhogy én már azt is megírtam haza, hogy a Ludwig Baka újságot többé nem küldhetem, mert megszűnt. Attól meg Isten ments, hogy a képeimet meglássa az újságban kiszervezve: No lesz akkor nekem kép is meg újság is! De jó is, hogy ekkora távolság van közöttünk. De mintha látnám már a levelét, melyben írja, hogy:

— No kigyelmed is jó fát tett megint a tűzre, hogy kitétték az újságba. Majd járhat kigyelmed megint az urak elé és ne gondolja, hogy megint olyan bolond leszek mint a multkoriban, mikor azt a két szép jószágot, a Bimbót meg a Bársonyt eladtam (persze azt még most sem tudja szegény teremtés, hogy én meg egy jó darab földet) a fiskálisok miatt. Minek is adott az Isten észet kigyelmednek, aztán meg ha adott is, minek adott annyit, hogy az újságba is tesz belőle. De legalább már a képét ne engedte volna kiszervezni! Hej miért is nem lehetek kigyelmeddel, tudom lebeszéltem volna az ilyen bolondságokról. Nem is jól van a hadvezetőségtől, hogy az asszonyokat nem engedik az urukhoz a Stellungba. Tudom, hogy egy asszonytartó katona se vetemednék irka-firkára, arra meg éppen nem, hogy az ábrázatját az újságban mutogassa. és így tovább, írja az asszony. — Ebben lehet is valami igazság gondoltam, de mindhiába, — megígértem a papnak.

Amíg így morfondíroznak, egyik „Weinberg huszár“ a telefontól jelenti, hogy a Daday doktor ur kérdezi, ma délelőtt 11-kor hol találkozhatnak a János ural?

— Telefonálja meg Daday doktor urnak Stern (mert hát itt melyik telefonista nem Stern?), hogy a Forstellungban a Candea szomszéd felől lesznek. Megértette Stern?!

— Igenis jelentem alássan!

Bizonyára észrevette rajtam a jámbor fiu, hogy kívül a muszkával, belül meg önönmagammal állok háboruban, mert szokása ellenére oly gyorsan eltűnt előlem, ahogy csak rosszul beakasztott lábai engedték. De igaz is, hogy ckkor csakugyan tótágot állt bennem a lelkiismeret. Az asszony szavára hallgassak, vagy a papnak adott ígéretemet váltsam be, kérdeztem magamtól? Eh János, itt nincs helye a sok gondolkodásnak!

— Jóska — szólok a pucerhez — adjál egy pohár papramorgót, azután meg töltsd meg a pipám a muskotály dohányból. Kiiszom a hosszulépést, rágyujtok a pipára, közben pedig meghozom a sententiát: az asszonyt megcsaltam én már máskor is, (aztán meg most háboru is van) a pappal pedig a háboruban sem jó ujjat húzni. Punktum. Bemelegyek a szerkesztőhöz. Igen ám, de mivel? Mig ezen töprengök, a Vorstellungba értem. Bakáim már javában dolgoztak, sőt a Hóhspanyol cégtől is volt ott vagy harminc ember, kik ide-oda feszegették a derótot nyilván azért, hogy a muszka éjjel is lásson bennünket, ne csak nappal. (Hóhspanyol ugyanis olyan tüzes istennyila derótban raktározva, amely világit is.) Hát amint a Vorstellung szélén állok, buzdítgatom Infanteristáimat, megnézem a hóhspanyolosokat, egyszer csak kiált a Daday:

— Jó napot János ur! s mint afféle igazi doktor mindjárt hozzá teszi: — hogy van János ur?!

— Jól — mondom neki.

Bizonyára meghallotta ezt a muszka *horchpost*, no meg egy leereszkedő patrul. Mert hát a muszka patrul, meg a poszt mindent hall és mindent lát, még jobban mint az a pesti civil újság „Az Est“ — No várj János (mert a nevemet is biztosan tudják odaát) majd lesz neked mindjárt „jól!“ Azzal elkezdik prettyegtetni a gépet szemben is, meg a *bal flankéből* is. Jött a golyó ránk, akár csak a jégeső.

— Decken fiuk! — kiáltok (mert itt a magyar kommandó járja.)

— Bujj le, az anyád! har-sogja utánam Fekete képlárom az egyik bämészködő hóhspanyolosra (a hóhspanyolosok, no meg a többi műszakiak, igen bämészködő természetűek). „A sok istentelen muszkagolyó láttára feltekintek a magyarországbeli Égre, mondván magamban:

Uram, ha Istent ismered, ne hagyd a háboru negyedik évében nyomorultul elpusztulni a Te Jánosaidat! Közben meg odaszólok embereimhez: — Huzd meg fiam Fonál, nyomd meg freiter Ruskó! Lett is erre olyan recsegés meg ropogás, hogy a Regimentskommendóból szaporán sürgették: — Halló! — halló! . . . halló! mi van a Jánosnál?!

— Jelentsétek, hogy semmi, csak egy muszka patrul abfertigoltattunk, no de az is minket!

Közben megnézegettük egymást, hogy megvagyunk-e, nem-e akadt meg valamelyiken egy muszka golyó vagy gránátszilánk (mert hogy azt is kaptunk). Daday is látta, hogy dolga nem akad, oda szól hozzám:

— No János ur kutya nagy szerencsénk volt, hogy megmaradtunk! No Isten áldja! — és elment.

Hát bizony nagy szerencsénk volt, mert amint megfordultunk láttuk, hogy mindjárt mellettünk a legnagyobb bükkfánk darabokra szakadt, az árunk beomlott, fel volt hasogatva és az egyik deckung is ki lett lyukasztva. Hiába a háboruban is jó ha az ember közel van a menyországhoz! (Vagy 1800 m. magasságban voltunk) mondja egyik a lövések megszűntével. — A muszkák bizonyára velünk készülnek legelőbb békére — szól a másik — és most kilövi ránk minden municióját, hogy ne kelljen semmit Pétervárra cipelni.

Talán ez is igaz lehet gondoltam és a nálam levő trafikot kiosztottam a fiuk között. Aztán pedig a deckungomba mentem és előhivattam Stern II-öt, a másik Weinberg huszárt a telefontól és kiadtam a parancsot:

— Jelentse a Ludwig Baka szerkesztőségének, hogy János ur indul a főszerkesztő urhoz!

Volt már mivel! — Ugyan-

ekkor azonban még egy levelet is feladtam haza: — Asszony! Maximális áron felül adj el mindent ami eladható, mert jövök és kell a pénz különböző költségekre. Ludwig Bakát pedig, ha esetleg közben megjelenik, házunkba be ne bocsájtod, mert az papi lap. (Az asszony nem kedveli a papokat, gondolom tán azért is, mert vele is engem pap adott össze, de lehet, hogy más oka is van. Aztán ha a szomszéd asszony hozzád jön a Ludwig Bakával és ujságot valamit abban rólam, ne hidd el, hogy igaz. Azután meg ha lenne is benne szó, hát nem egy tarka János van ezen a széles nagy világon. Különbözik egészen lennék, csókollak a gyerekekkel együtt sirig hú

Jánosod.

Tábori strófák.

Az öröm.

Csomagja jött egy bakának.
A barátjának
Vigan meséli,
Mily öröme van neki,
S barátja így szól: ennek
Én is örvendék!
Mért? — kérdi ez —
Föl nem foghatom!
Felel az, Hogy örömedben
Én is osztozhatom!

Oreg hiba.

Vizitre hoznak egy bakát,
Ki fájlalá nyakát.
Mellén ütések nyoma volt.
Több folt.
Az orvos rámered
S kérdi: Mitől ered?
Felel az lehangoltan:
Mig civil voltam
Vertem
A mellem,
Hogy katona lessek! .

Aki másnak vermet ás.

Gödröt ás egy sturmista.
A zászlós kérdi tőle:
Mi lesz belőle?
A válasz: Latrinát ások!
A zászlós így felel:
Vigyáz, mert akik másnak
Vermet ásna,
Maguk esnek bele! . . .

Lányokról — lányoknak.

Parázstestű, hímsóvárgó lányok,
Kemény szavakkal szólok hozzátok!
Nem kíván csókot, tüzet a vérem,
Ütni akarok daccal, keményen.

Éjszakákon, ha merengve járok,
A házak előtt némán megállók.
Csókok csendülnek, szerelmek égnek
Ott, hol nemrég ima szállt az Égnek . . .

Nappalokon, ha az utcát rovom,
Megrendül a lelke romlásatokon.
Kacagtok, vágytok, gyönyört kínáltok
Könnyen lehulló örömvirágok!

Tán a vén Bacchus csókolt homlokon
Benneteket, hogy a Világ-Romon
Ujjongva álltok ölelő karral
S elbuktok büszkén, zenével, dallal.

Óh mondjátok: Olyan nehéz várni
Töretlenül, szilárdan megállni
Míg ott kint a harcban a vas, a vér
Vetéséből egy új Élet kél?!?

Hiába vártunk, hazug az álom
Mít szövögettünk szép éjszakákon
Szüz-tisztaságról, selymes szobáról,
Kandallónál ülő kis családról

Hiába jöttök pálmás seregek!
Hiába égnek majd örömtüzek!
Letaposottak itthon a nyomok,
Nincsenek már fehér mennyasszonyok! . . .

Munkács, 1917. nov. 26.

Lebovics Sándor.

Uj év

köszöntött ismét ránk. A nagy természet csöndes szunnyadása idején szoktuk mérni e napot, mely jelentős határkövet képez az idő tekintetében. Elmúlt egy év s magával vitt millió könnyet, ezernyi csapást, száz veszélyt, sok-sok bánatot és kevés örömet. Jön egy másik, egy új esztendő, melyről nem tudunk semmit, csak azt, hogy következnek, de hogy mit hoz magával, örömet-e, vagy bánatot, ki tudná megmondani?

Ujév van megint. Ez az a nap, melyen örömtől sugárzó arccal kívántak boldog, szerencsés esztendőt egymásnak az emberek. Ma a negyedik ujévet értük meg a háboruban, negyedszer talál bennünket fegyverben e nap. Oh, de mennyire más a hangulat, ezen az ujévi napon, mint az előbbieken! A puskák csöve nyugton pihen, az ágyúk érc-torka elhallgatott; csend van a harctéren. Nyugaton még bűnből a vad, véres orkán, de keleten elcsendesült a fergeteg és beállott egy csöndes nyugalom, talán az ünnepek tiszteletére!

Ujév napja van. Az előd helyét utód foglalja el: Az örök törvény érvényesíti erejét. A lepergett napok helyébe újak jönnek, hogy ismét elenyésszenek s tovatűnésük újabbakat vonjon maga után. A fronton beállott csendesség egy szent, ünnepélyes órájában gondolunk az ujév napjára s bizalommal, reménykedéssel tekintünk a bekövetkezendő évre el. Az utóbbi napok eseményei s a helyzet alakulása következtében teljes joggal hihetjük, hogy a jövő szép színben csillogó képéhez fűzött reményünk nem leendő balga hiszékenység.

Szálljon ez ujév napján szí-

vünknek hó fohásza az Ég felé, kulcsoljuk kezünket imára, mondjon az ajkunk halát a mi végtelen jósága, hatalmas Istenünknek, hogy megengedte érnünk e napot. Fordítsuk lelkünket Mindenható Urunk felé s kérjük őt, ne vonja meg tőlünk áldását, segítségét az új évben sem.

Hisszük, hogy az új esztendő derűsebb, szebb lesz az előbbieknél, több örömet hoz magával s kevesebb fájdalmat. Bizunk benne, hogy a lángban álló világ felett tomboló hatalmas zivatar elül, hogy ismét azurkék lesz az ég s verőfényes napok következnek. Reméljük, hogy a könnyek fölszáradnak, a szenvedések elmúlnak, a sebek beheggednek s a bánatos arcokra mosoly rajzol az Élet; reméljük, hogy vidám, ragyogó s boldog lesz az új év!

—ly. —

— H I R E K . —

— **Változás a szerkesztőségben.** Lapunk szerkesztésével ezredparancsnokságunk Kemény Tibor hadnagyot bízta meg, miután Grünwald Nándor hadnagnak, szolgálati okokból harmadik századunkhoz kellett bevonulnia. A szerkesztőségben beállott változás semmiben sem változtatja meg lapunk irányzatát. A Ludwig Baka azon az uton fog tovább haladni, ahogy azt Möller alezredes ezredparancsnokunk részünkre kijelölte és ha lehetséges, még jobban szószólója lesz minden egyes embernek, vissza fogja tükröztetni a harctéren élők lelki állapotát, maradó és becses emlékéül az utókornak. Harmadik évfolyamába lép ma a Ludwig Baka és nem csak időben, hanem érték tekintetében is az első tábori újságok közé tartozik. Az ötezer, minden alkalomkor elfogyó példányszám a legjobb bizonyítéka lapunk közkedveltségének. Igyekezni fogunk a követelményeknek minden tekintetben megfelelni és kérjük minden hatvanötösnek a szíves pártfogását, hogy ha a bekövetkezendő béke becsüztetné a Ludwig Baka megjelenését, minden hatvanötös büszkén mondhasa, hogy a háborus irodalom ezen remekében neki is része volt!

— **Változás a parancsnokságban.** Radványer alezredes vette át az ezred parancsnokságát Möller alezredes visszaérkezéseig — Fritsch Ottó százados, ezredünk első segédtszifének szabadsága alatt Tilzer Richárd főhadnagy látja el a teendőit. — Greiner Béla százados szabadsága idejére Nuss Gyula százados vette át az első zászlóaljunk parancsnokságát. — Katona Sándor főhadnagy szabadsága alatt dr. Hegedűs József főhadnagy vezeti ezredünk tréningjét.

— Szabadságon vannak:

Wisinger Ferenc alezredes, Fritsch Ottó és Greiner Béla századosok, Diez Günther és Katona Sándor főhadnagyok, Szirmay István és Moskovits Elemér hadnagyok, Samudovszky Mihály, Fábray Béla, Kovács György, Hirth János és Krajnik Miklós zászlósok, Lung Miklós hadapródjelölt és Horváth Lajos tiszthelyettes.

— **Dicséret.** Ezredparancsnokságunk napiparancsnban megdicsérte Diez Günther főhadnagyot, Kemény Tibor hadnagyot és Soltész József tiszthelyettest, a rohamiskola, illetőleg az al-tiszti iskola kiváló kiképzéséért

— **Vezénylések.** Weinberg István főhadnagy, ezredünk összeszekítő tisztje, a hadsereg telefonfontanfolyamára lett vezényelve. — Fodor hadnagy és Magyar zászlós akna és gránátvető szolgálatban lesznek kiképezve: Sorger Árpád zászlós és Geiger Frigyes őrmester tolmácsnak lettek vezényelve a hadtestparancsnoksághoz. — Subak István hadapródjelölt a 9-ik, Werner Jenő hadapródjelölt a 10-ik tábori századhoz lett beosztva.

— **Kitüntetések.** Az ellenség előtti vitéz magatartásuk elismerésül a másodosztályú kis ezüst éremmel lettek kitüntetve: Kovács János káplár és Vojtovics József gyalogos. Bronz vilézségi érmet kaptak: Zellmann Illés, Ruszin Mihály és Veres József gyalogosok. Kiváló szolgálati elismerésül a koronás vas érdemkeresztet kaptak: Karácsonyi Pál és Sabó József számvívó őrmesterek. Vas érdemkeresztet kapott: Galajda János gyalogos.

— **Kinevezések.** Ezredparancsnokságunk előléptette zászlóssá Krajnik Miklós és Hahn Imre hadapródjelöltek.

— **Cimképünk és mellékletünk.** Új évi számunk művészies cimlapja Gémes káplár, lapunk tehetséges rajzolója, természet utáni tollrajza alapján készült. — A képes mellékletünk tizenhárom kitűnően sikerült felvételét Gloviczky, lapunk kiváló fényképésze készítette.

— **Kiképző csoportunknál** változás történt a parancsnokságban. Günther Károly százados, szabadságáról visszatérve, a tisztjelöltek kiképzését vette át. A kiképző csoportunkat most Kirchner százados vezeti és dr. Pártos főhadnagy a segéd tisztje. December elején egy kissébb kiegészítés lett tábori ezredünkhöz küldve, Bán János zászlós és Szücs Imre hadapródjelölt vezetése alatt.

— **Fegyverszűnet** lett kötve az egész fronton, mely legalább január 14-ig fog eltartani. Furcsa állapot ez a fegyverszűnet, mikor egyikünknek sem szabad a drótot elhagyni, mikor már annyira hozzá szoktunk ahoz, hogy elsétálunk a sógorokhoz egy-egy patrullal megnézni, hogy mit csinálnak. De most nem komázhatunk addig, míg a béke meg nem lesz kötve. Mint értesülünk, a Pázmánék frontszínháza, az orosz front egy másik részén, muszka tiszték és legénység előtt is játszott és nagy sikert aratott. Legalább meglátták a muszkat, hogy milyen jól élünk mi kint a fronton is!

— **Méltányos kérelem.** Ezredparancsnokunk a Ludwig Baka utján a következő érdekes sorokat kapta:

— Mi, alul nem írott saujhelyi lányok azon alázatos kérelemmel fordulunk Méltóságodhoz, hogy a korcsolya szezon rövid idejére méltóztassék a géppuskás század ujhelyi tisztjeit haza küldeni. Alázatos kérelmünket azzal bátorítodunk támogatni, hogy a háborúra való tekintettel korcsolya partnereket lehetetlen szerezni. Tiszteletteljes kérésük teljesítését biztosan elvárja néhány hazafias ujhelyi *bakfis*.

A kérelem határozott hangja és elfogadható indoka arra az elhatározásra juttatta szeretett ezredparancsnokunkat, hogy hazabocsájtja a kért tiszteket, de a tisztikar többi és többségben lévő tagjainak kérelmére a következő határozatot hozta:

— Miután a saujhelyi tiszték hazabocsájtásával csak néhány szerencsés csillagzatu bajtársunk élvezhetné az önök társaságát, a többiekre való tekintettel nem mehetnek el, hanem ezennel ünnepélyesen mi hívjuk meg önöket gyönyörű fekvésű jégpályánkon való részvételre és így maguknak is több partner akad, nálunk pedig mindenki ki lesz elégítve.

— **A fakukac.** Klicka, ezredünk kiváló karmestere, egy hideg éjszakán felébredett és megdöbbenve állapította meg, hogy a jobboldali halló szervében különös mozgolódás van. Először azt hitte, hogy valamelyik szerzeményének melodiái okozzák a különös zsongást, de miután fájdalmat is érzett (ami szerzeményeitől a saját fülében mégsem származhat, mert azok csak nekünk fájnak) felkeltette a vele egyszobában alvó fül-specialistát, Schlusche főhadnagyot, a népszerű Simonyi állatorvost. Ez először leakarta vágni karmesterünk fülét, hogy az éjszakai háborgatót fájdalommentesen eltávolítsa, de miután Klicka érthetetlen okokból ebbe nem egyezett bele, forró olajat öntött a fájó fülbe, ami nemcsak Klickának, hanem a fülébe bujcskát játszó fakukacnak (mert hát az volt) is kellemetlen lehetett, miért is az állatorvos szakértelemmel végrehajtott műtéttel eltávolította. A rossz nyelvek azt mondják, hogy Klickának botfüle van és ezért bujt vele a fakukac.

— **Kiképzés** **ski-futásban.** Hadosztályunk körletében skitanfolyam lett létesítve, ahol ennek a gyönyörű sportnak, katonai célokra való alkalmazását tanulják embereink. Ezredünktől Klein Béla, Frikker József övezetők és Koloman János gyalogos mint kiképzők lettek a tanfolyamhoz vezényelve. Számos tisztünk és emberünk hódol most e szép sportnak és ha a hadi-

helyzet úgy kívánja, járőreink rövidesen skin fogják villámgyorsan végezni a szükséges felderítéseket.

— **Református lelkészünk távozása.** Kovács Dezső református táborig lelkészünk, aki több mint hét hónapig teljesített ezredünknél szolgálatot és részt vett a jamnicai és augusztus havi ütközeinkben, táborig ezredünktől a kassai honvéd lelkészparancsnoksághoz lett vezényelve.

— **Téli sportok.** Bakaink nagyban üzik a legkülönbözőbb téli sportokat, melyek kellékeihez, ezredparancsnokságunk mindenről gondoskodó jóvoltából jutnak. Az utánpótlás a havas utakon szánókkal történik és lefelé ketten hárman rá ülnek és vigan repülnek le a völgybe. A tartalékban lévő századoknak jégpálya készült, melyen embereink nagyban hódolnak az alsó ausztriában divatos „Eis-schiessen“-nek, mely fakoronggal való célbadobásból áll.

— **Családapák kiméltése.** Ö felsége rendelete, mely a többtagu családapák kiméltését parancsolja meg, ezredünknél is a legteljesebben lett végrehajtva és számosan embereink közül ezzel kapcsolatosan hátsó szolgálatra lettek vezényelve.

— **Frontkabarénk.** Salamon őrmester vezetése alatt álló „Ludwig baka kabarénk“ szorgalmasan készül a legközelebbi előadásra, melyet valószínűleg december 31-én, Szilveszter este fognak rendezni. A teljesen új műsor próbái serényen folynak. Az előadást valószínűleg a nagy színház-helyiségünkben fogják megtartani, hogy minél többen megjelenhessenek. Képes mellékletünkben közöljük Salamon és Babka őrmesternek jól sikerült fényképét. Felszerelésük teljesen „feldmässig“ A frakkjuk köpenybélésből készült, lakkipőjükön a lakot lisztes zsák vászna helyettesíti, a nyakkendőjük civilben harisnya volt. De az előadásuk tökéletes és ez a fontos!

APRÓ HIREK.

(A hírek valóságáért csak az abban szereplők vállalnak felelősséget).

§ **Szegény lovak.** Az improvizált géppuska osztag parancsnoka a havasokon lévő állásainkból, fűtyűrészve jön le, könnyű téli bekecsében. A hinterlandból jövő uton találkozik s tréskommandánsal, aki három bundába van burkolva úgy, hogy csak a könnyező szemei látszanak. Mert azok mindég könnyeznek, mindég akad hátul valami sirni valója. A vidám front-fiu és a szomorú hinterlandi között a következő dialóg fejlődik:

— Jó napot vitéz főhadnagy ur! köszönt a front fiu, mert nálunk mindenki vitéz számba megy.

— Szervusz ecsém! Ja igaz, töled is elviszem a lovakat.

— Tölem?! Hát azt hogy tetszik gondolni?!

— Tudod barátom a divisió-nak kell abfürolnom vagy 10 lovat valami új kolbász gyár részére, tehát nem lesz jó sokat okoskodnod.

— Hát én hogy vigyem a gépeimet.

— A hátatokon.

— De mán azt kikérem magamnak, nem vagyok én handemg!

— De még fuszemgé lehetsz!

— És aztán hogyan szánköz-zam télen és nyáron, hogyan utazzam Héborra zülleni? Miért nem veszi el főhadnagy ur a stábtól a lovakat? Van ott elég!

— Könnyű nektek a sváromléniában ugrálni, de engem egy-kettőre berukkoltatnának, ha a magas stábtól el szedném a lovakat!

— Az enyéimből pedig nem eszik a főhadnagy ur kolbászt, mert kijelentem, hogy mind el fog pusztulni abban a minutában, amikor affürolni kell! Alászolgája!

Ez a története annak, hogy a tréskommandáns nem meri az improvizált géppuskás osztag lovait követelni, mert attól tart, hogy kolbász helyett legfeljebb talpat készíthet belőlük.

Történt az Úr 1915. esztendőjének június havában, hogy a sors különös kedvezése folytán ott kellett hagynom a szép és biztos tűzérési fedezéket s gyalogossá lettem. Nagy volt az én szívem bánata e változás miatt, de az idő — ez a kiváló orvos — az én sebzett szívemet is csakhamar meggyógyította s ha most visszagondolok azon dicsőséges harcokra, nehéz küzdelmekre, melyeket a betyár Ludwig bakákkal végig küzdöttem, örömkönnyekek gyűlnek szemeimben, szívemet valami meleg, jóleső érzés fogja el. Egy belső hang azt sugallja nekem, hogy ha katonai pályámon e „stellungváltozás“ nem ér, soha nem ismertem volna meg olyan alapossággal a magyar ember gondolkodását, lelkét, érzelmvilágát, mint ahogy ez nekem mint bakának sikerült. A közös élet, a közös harc, a közös bosszu, közös dicsőség, közös bánat érzete a maga igazi mivoltában szólaltatták meg minden alkalommal embereim lelkét. Ezen derék, önfeláldozó, szenvedni tudó fiukról szerzett tapasztalataimat, magatartásukat, egyéniségüket az egyes, hol „meleg“ hol „kevésbé meleg“ napjainkkal kapcsolatban igyekszem eléd vinni kedves olvasó.

*

Bakává való vedlésem után, amikor már alaposan beavattak a gyalogos tudományba, beosztott parancsnokságom a menetzászlóaljba s abban én a harmadik századnál szakaszparancsnok lettem. Csak úgy dagadt a lelkem a büszkeségtől, hogy ilyen magas kommandóval ruháztak föl. Különösen emelte önérzetemet, hogy a vezényelt tüzérek közül a legelsővel indulhattam a frontra. A menetzászlóalj parancsnoka még néhány napig a kádernél tökéletesítette a legénység kiképzését.

Nemsokára megjött az indulási parancs s mi egy szép napon Obertynben, Keletgaliciában találunk magunkat. Itt néhány harcászati gyakorlatot csináltunk még egy kis ideig. E rövid pár nap is elegendő volt nekünk azonban arra, hogy kiki egy-egy ismerős, de főleg ismerős nőre tegyen szert. A fiuk — jórészt alsó Zemplénben és Szabolcsban ringott bölcsőjök — egy kukkot nem beszélnek csujesul (így nevezték a polyák nyelvet), de a szemrevalóbb fehérnéppel mindjárt megértették magukat. Közrehatott ott mint segédeszköz arcjáték, magyar nóta, de főleg kéz technika. Egy-kettőre mindenki otthonosan érezte magát Obertynben.

De jött a parancs — s bár bánatos szívvel — bucsuzni kellett; állásba mentünk a Dnyeszterpartra. Nagy újság volt nekünk amit ott láttunk, jórészt akkor voltunk kint először. A sok árok traverza, fedezék, a porrá égett Piotrow hátunk mögött, mind bámulatba ejtettek. De mint minden csoda, úgy ez is csak 24 óráig tartott. Csakhamar berendezkedtünk minden tekintetben, főleg azonban élelmezés tekintetében. A faluban csak igen kevesen voltak, de annál több a gazdátlan majorság, gyümölcs, beültetett burgonya, kukorica.

Ellátásunk ugyan elsőrangú volt, de azért szivesebben ettük a szárnyast, főtt kukoricát, sült burgonyát. A fiuknak is volt izlésük, szerették a változatosságot. A muszka sógorral nem sokat törődtünk, mert a Dnyeszter tulsó partján tanyázott s így nem igen árthatott nekünk csak ágyuval. Ezt pedig gyorsan megszoktuk. Teltek a szép napok, egészen meghíztak embereim a fronton. Harci tevékenységünk főleg abból állott, hogy ha kedvünk kerekedett, egy-egy jól védett pontról piszkáltuk a sógort golyóbisokkal. Egy szép napon azonban vége lett a csendes életnek. És ki volt a béke felbörtője? Ki szolgáltatott okot a hallgatóságos ultimátum intézésére? A nó.

Egy reggel berohan az ügyeletes altiszt fedezékembe és jelenti, hogy a muszka állásba

közeli faluból nőruhába öltözött alakok mennek. Magam is kíváncsi leszek, vérem gyorsabban kezd lüktetni, kimegyek az állásba s figyelek. Előveszem a távcövemet s azzal kétségtelenül megállapítom, hogy vászoncelédék mennek a muszkákhoz az állásba. Dühbe gurulok, töprengek mitevő legyenek. Védtelen aszszonyokra mégsem lövetek s ezzel vettem utamat a fedezékem felé. Egyszerre csak néhány puska lövést hallok, visszaroohanok, de sehol senkit nem látok. Figyelem az ellenséget s megpillantom, hogy ott javában foglalatkosodnak a szanitészek az egyik megsebesült vendéggel. Mindjárt megláttam az összefüggést s most magam is nagyon felháborodtam, de főleg irigyeltem az ellenségtől a mezitlábás nőtársaságot is.

A következő napokon már figyeltük az esetleges látogatókat odaát, de azoknak — úgy látszik használt a lecke — végleg elment a kedvük a vizittől. Amikor ezt meglepéssel megállapítottuk, egyszerre jelentkezik néhány emberem, hogy a minap ők lőték az ellenséget. Kérdem tőlük, hogy miért tették. Egyértelműleg felelik: Csak ijesztetni akartuk őket, mert kiint kószáltak. Kárt tenni benne nem igen volt szándékunk, a találat is csak véletlenség s ha netán fehérszemély is odavetődött, hát az meg éppen nem odavaló. Mert hogyan fogunk mi majd ismerkedni ha sor kerül rá, ha most a muszival kenceficélnek.

Tökéletesen megértettem őket, akaratlanul is elmosolyodtam beismerve, hogy igazuk volt.

(Folytatás következik.)

Dr. Hercz József,
hadnagy, századparancsnok.

„Sulyos harcok“

A cs. és kir. 65. gyalogezred 1916. évi nyári harcainak története. Ára 40 fillér.

Kiadóhivatalunk 40 fil. postabélyeg ellenében megküldi.

Utazás a faszolások körül.

Vagy: **Katonáéknál minden kapható.**

A napokban beállit hozzám Polgár barátom, a *betyár* masiniszta és a fegyverszüneten kéjelgő gondolataimat elhessegetve, minden békés megállapodást sutba vetve reám támadott:

— Komám! Van egy fényes cikkem az ujévi szám részére.

Erre a támadásra — fegyverszünet idején — igazán nem voltam elkészülve és teljesen megtörve feleltem:

— Add ide a kéziratot.

— Miféle kéziratot? — kérdi ártatlanul.

Béketüresem kezdett elhagyni.

— Amellyel az ujévi számot és engem meg akarsz ölni!

— Nem addig van az öregem — válaszolt, miközben klasszikus orrcimpái kitágultak az örömtől, hogy leszedheti egy pár cimboráról a keresztvizet — a kéziratot azt nem adhatom oda. Harmadszor azért, mert nem bízom rád, másodszer azért, mert még nincs megírva és először mert nem is lesz soha megírva. miután a legényem nem akarja megírni, én pedig vagy elfelejtetem, vagy talán sohasem tudtam írni.

— Hát akkor hogyan közöljem a cikkedet?

— Micsoda szerkesztő vagy te komám — kérdi fölényesen — ha még azt sem tudod megírni, amit én kigondoltam?!

Erre nem mertem válaszolni, nehogy eláruljam, hogy a szerkesztésnek ezen eddigelé előttem ismeretlen szükséges kvalitása hiányzik belőlem, hanem tekintélyem megóvására megígérttem, hogy megírok mindent, úgy ahogy ő azt elgondolta.

Ha netalán valaki megsértődne a cikkemben foglalt igazságokért, úgy én mosom kezeim, mert én mindent úgy írok meg, ahogy azt Polgár Jenő cs. és kir. géppuskás hadnagy, úgy is mint kisvárdai kiküldött, az uj évi lap számára — elgondolta.

Elgondolt cikke a faszolásokról szól és körülbelül így lett elgondolva: Elsősorban

a gefechtisták-

hoz állítottam be. László főhadnagy ur (a szöke!) nagyon barát-

ságosan fogadott és megtörve várta a látogatás féltve rejtett céljának közlését.

Nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy rezorvába kerülésem alkalmából tiszteletemet tegyem a vitéz főhadnagy urnál! szótam levette köpenyem és helytel kinaltam meg magam.

— Nagyszerűen nézel ki Polgár! szól mosolyt erőltetve magára a főhadnagy ur, miután az első ijedelemtől magához tért.

— Dehogyan is vitéz főhadnagy ur — felelem megértve megjegyzésének a célját — mitől is nézek jól ki, hiszen nincs semmi faszolás!

— Nincs fa . . . ? ?

— Hát persze, hogy nincs, vagy csak nem tetszik faszolásnak nevezni azt a kis *kőrmőmaláféro* kolbászt, meg szalonácskát, amit egy hétre szemfényvesztésre kapunk?

— De kérek

— Az istenért tőlem ne kérjen főhadnagy ur, hiszen éppen én akartam kérni.

Na jó, de

— Igen tudom már, hiszen megelégsem kevesebbel is! — Engedékenységem arra vezethető vissza, láttam szegénynek szenvedő és izzadó arcát, mire megsajnáltam. Aztán meg be kellett látnom, hogy ellenvetései egészen jogosak voltak, rátertem tehát a cikkem első fejezetének a közepére!

— Igen főhadnagy ur, reggelenként egy kis teára lenne szükségem.

— Mindjárt kiadatom — szolt boldogan annak reményében, hogy ilyen olcsón megszabadulhat tőlem.

— Igen ám — szólok kihasználva az engedékeny pillanatot — de a teához egy kis kolbász is kéne!

— Na jó van pajtás . . .

— Na jó hát még csak egy kis zsirt, hogy megsüthessem a kolbászt.

— Ne ölj meg pajtás, itt van egy csekk egy negyed kiló *vegyesre*.

— De főhadnagy ur kérem, szégyelleném a legényem előtt, ha csak egy negyed kilót vennék haza a vitéz főhadnagy urtól.

— Ne ölj meg teljesen pajtás, itt van egy csekk egy fél kilóról, de többet igazán nem adhatok.

Hidd meg, hogy a saját kétheti faszolásumat adtam oda.

— Főhadnagy ur egészségére fogom a kolbászt elfogyasztani — szóltam zsebre vágva a csekket és utnak indultam a kolbászgyár felé. Amint megyek-kapaszkodok felfelé, (mert hogy igen felvitte az Isten a kolbászgyár dolgát) találkozom a gyár igazgatójával, Uray cs. és kir. őrmester urral.

— Jó napot földi — köszöntöm, mert hogy ő is a szabolcsi bicsekedvelők honába való — ép jókor találkozunk, mert jókedvemben hajlandó vagyok kendőtől vagy egy kiló kolbászt elfogadni.

— Nem addig van az vitéz hadnagy uram — felelt a földi — legalább is az osztrák-magyar banktól kell ahhoz utalvány!

— Már meg is van földi, sőt maga László kormányzó ur irta alá — szóltam meglegedetten feléje lobogtatva a kapott csekket.

— Ennek láttára haptákba vágta magát és szolgálatkészén elkalauzolt a kolbász-osztályhoz, ahol örömmöre még egy földire akadtam, akit sikerült aztán hazai elbeszéléseimmel egy kiló kolbász és egy rófnyi szalonna erejéig meghatni. Ilyen óriási fáradalmakkal kell nekünk szegény frontfiuknak megküzdünk, míg a mindennapi cubuszunk — cubuszához jutunk. A gefechttistáktól tovább mentem a közelbe levő

rezumkanceléjba.

Léna, az ezredünk bankárja kitörő lelkesedéssel és egy pohár snapszszal fogadott, mert hát ő tudja, hogy mi jár az öreg fiuknak.

— Hallottam, komám, hogy van sok svaromkályhád; szükségem lenne vagy tíz darabra — közöltem vele látogatásom célját.

— Honnét vedem? — kérdi ijedten és egy kissé selypítve, mert csak most tanul beszélni.

— Csak nem kívánod, hogy mi frontfiuk megfagyjunk — kérdém sértődötten.

— Látod milyen nad hólag vad te barátom, hiszen ha lenne adnék, de nincs ed szál sem. Vad az enémet akarod?

— Hát bizony azt is ide adhatnád, te ugyis izzadsz a sok számtól egész nap.

— Mondtam már, hogy nincsen, hadni békében az ember, szervusz barátom.

Már kint is voltam, savanyu képpel, de szerencsémre megsajnálta Neumann ur, a Léna első ordonánca és barátságosan vállonvergetve a fülembé sugta, hogy csak küldjek el hozzá, majd kiadat részemre 5-6 svaromkályhát. Meghatottan a nagy előzékenységtől, hálásan szorongattam kezeit, aztán odébb állottam, hogy felkeressem a

tehnisereferenst.

Szegény Sándor bátyámat szomorkodva találtam, ép a ruháit szaggatta meg és hamut hintett a fejére, néhai unokájának elmulását fájlalva.

— Mi a frász kell már megint neked? — üdvözölt beléptemkor, a tőle megszokott kedélyességgel.

— Hogy tetszik lenni Sándor bátyám? próbálkoztam bevezetni kérésem.

— Beszélj mi kell! — válaszolt barátságosan kérdésemre.

— Hát vagy kétszáz száll deszkára lenne szükségem — szóltam bátortalanul.

— Mit kétszáz deszka? Annyi talán az egész világon sincsen, különben is nem vagyok itthon! Nem érted, nem vagyok itthon!

Megijedtem, hogy tényleg elköveti, hogy ne legyen itthon és gyorsan elretesztem az ajtót. Erre látva, hogy nem menekülhet előlem, engedékenyebben kérdezte:

— Mit adsz érte?

Kezdtém magam otthonosan érezni és megígértem, hogy készíttetek egy réz gyufatartót a fegyvermesteremmel. Erre már megígérte, hogy ad 25 deszkát.

De hiszen ez ágyra sem elég — szólok kétségbeesetten — hát még a padlót, priccseket, teknőt, gyuródeszkát, meg az esetleg szükségessé válható koporsót miből készíttessen?

Ha tudnám, hogy neked kell koporsóra, hát adnék válaszolja kedvesen de nincs több mint ötven deszkám.

— Hiszen tudod Sándor bátyám, hogy mi megértjük egymást; egy réz hamutartó is lesz a gyufatartóhoz, aztán kiegyezünk ötven százalékra és kapok tőled 100 deszkát.

— Vigyen el a fene, de küld el azt a hamutartót is.

— De még kell vagy öt kiló szög is.

— Hát még mi a fenét nem akarnál? Nincs egy darab sem.

— Hát mivel szögeljem le a deszkát?

— Az orrodal.

— Ugyan Sándor bátyám csak nem kívánsz komolyan ilyesmit az én gyönyörű görögsvabásu orromtól?

— Sajnálom, nincs szögem.

— Igazán kár, pedig egy szép nikkelezett bajonettet is akartam neked készíttetni.

— Igazán, hát legfeljebb egy fél kiló szöget adhatok.

— Két kiló szög és rendben vagyunk.

— Vigyen el az ördög, de küld el mielőbb a bajonettet is!

— Na látod Sándor bátyám, hogy megértjük egymást. Köszönöm az irántam való szives jóakarodat. Kezicsókólok.

Igy gondolta el Polgár koma a fényes cikkét és valahogy igaza is volt, hogy így is tudtára adhassa az otthonlétőknek, hogy nálunk sem könnyebb a beszerzés, mint otthon a jegyekkel. Azt igazán nem kifogásolhatja senki, hogy ezt ő ilyen szépen elgondolta, kifogás alá legfeljebb az eshet, hogy én minek irtam meg az ő gondolatait?

— Lucy. —

Mindenkinek megküldjük a „Ludwig bakát“,

aki ezredünk özvegy- és árva alapja javára kiadóhivatalunk útján bizonyos özszeget beküld. Táborig utjaink mindaddig küldjük, amíg a beküldött özszegeből a lap árának megfelelően telik. — **Cimünk:**

**K. u. k. Inf. Reg. No. 65.
Ludwig baka kiadóhivatala
Ca. és kir. tábori posta 618.**

§ **A Handemgé.** Régi masinistáink nagyon lenézik az új kézi géppuskát és amint szerét tehetik piszkálják az új kollégákat. A napokban jelezve volt, hogy muszka parlamentair fog hozzánk érkezni. Természetesen nagy, kíváncsi társaság gyűlt össze a drótnál, ahol a jövővelük jelezve volt. Egyik ottlévő öreg masinista észrevesz egy új kollégát.

— Hát te mit jössz ide, te . . . te . . . handemgés? — kérdi tőle félvállról.

— Nekem is csak annyi jussom van a muszkákhoz mint kendnek — válaszolja az ujdonsült géppuskás bátortalanul.

— Lejebb az agarakkal öcsém aszondom — szól az öreg — ha már itt akarsz te is maradni, ugy hozd magaddal a masinádat is, oszt fényképezd le vele a muszka sógort, hiszen löni ugy sem tudsz vele.

§ **Az önkéntes kiképzés** alkalmával történt az alábbi história. Összegyűlt a járás minden részéből vagy hatvan önkéntes, hogy a felsőbb katonai tudományokba betekintést nyerjenek. Első napon mindnyájan a tőlük telhető feszes, katonás magatartással (mert hát az első napokban, nagyon katonásan viselkedik az önkéntes ur!) jelentkeznek a főhadnagy parancsnokunknál. Ez beszólitja G. Tóth Nagy Sándor cs. és k. tényleges káplár urat, hogy kezdje meg velük a kiképzést. A káplár ur kiviszi az önkénteseket a

gyakorlótérre és elsősorban sorra kérdezi mindegyik nevét, mindenkihez van egy két barátságos szava, hogy lehetőleg jól érezze magát az önkéntes az ő parancsnoksága alatt. Demokratikus szellemének teljes megnyilatkozásaképen, leereszkedőleg kezét is fog velük.

— Maga kicsoda? — kérdi az elsőt.

— Önkéntes Sanda Vencel.

— Nagyon szép. Hát magát hogy hívják? — szól a káplár ur, rámutatva egyik barnaképű pörge bejuzsu ujjonczra.

— Önkéntes Komoróczy Petár.

— Jól!

Igy sorjában végig kérdezte az egész társaságot, míg egyik pápaszemés, cingár önkénteshez nem ér.

— Hát azt az önkéntest hogy hívják?

— Önkéntes dr. Prungur.

— Prung ur! Micsoda Prung ur? Hajja! Ugy látszik maga rekrua még nem tudja a regulát! Hát majd én megiskolázom. Ide figyeljen maga kájla szemű! Itt csak egy doktor van és az az ezredorvos ur, ur pedig itt csak a firer ur, meg én, meg az adjutantur meg provianur. De itt maga csak egyszerűen Pung! Megértette?

§ **Zászlóhűség.** Az utóbbi időben nagyon divatos szórakozás lett a nyaktörés. Nem a saját nyakáról van szó ez esetben, hanem mtndig a máséről. Ha ketten hárman összeülnek, a női társaság hiányában, legalább azok legjobb tulajdonsága lesz szorgalmasan gyakorolva: a pletyka. Csak ugy, mint másik nembeli embertársainknál, nálunk is asztra kerül egy két ismerősünk, jó barátunk és ha nem is nagyon bántjuk őket (hiszen azokat teritjük ki az asztra akik véletlenül nincsenek jelen) annyit mindenesetre

megteszünk az érdekükbe, hogy vagy a nyakukat kitekerjük, vagy legjobb' esetben csak a veséjét szedjük ki. Ot-hat percnyi diskurzus után, már okvetlenül a dekorációknál tartunk. Meg lesz rövidesen állapítva, hogy az illető (aki mint mondtam véletlenül nincsen jelen) riért nem érdemelte meg a kapott kitüntetését. (Olyan eset még véletlenül sem fordul elő, hogy valaki azt mondaná, hogy megérdemelte!) Mikor a kitüntetéssel már kitörtük a véletlenül jelen nem lévő bajtársunk nyakát, akkor — ne hogy még élet maradjon benne — a vesére kerül a sor.

— Történetem hősenél mindjárt a vesénél kezdte meg a kicsiny de előkelő társaság a dolgot, de csak azért, mert jelen nem lévő, szóbanforgó bajtársunknál azt be kellett ismernie mindegyikünknek, hogy kitüntetését megérdemelte. Ez olyan kivételes eset, hogy sietve meg kell említenem magyarázatképen, hogy az illetőnek még nincs semmiféle kitüntetése.

— Én nem értem — szól az egyik szerető bajtása — X. zászlós már vagy ötször indul el a harcra és ugy látszik nem képes a terep nehézségeit leküzdeni a hinterlandtól idáig, mert még sohasem jutott el a tábori ezredünkig.

— Ugyan ne légy oly rossz-májú — szól egy másik bajtársa, aki ugy tesz mintha meg akarná menteni a halálra ítéltet, de titokban lendít egyet a már megindított kereken, mely hivatva azt a bizonyos vesét elgázolni — hát nem tudod, hogy szegény egyszer megbetegedett az uton, egyszer pedig egy veszett kutya harapta meg, egyizben újraoltatni kellett magát a Paszteurnél, negyedszer sürgős családi ügyben utazott vissza,

ötödször, nos hát ötödször mikor utban volt vissza ment azért hogy hű maradjon eddigi elveihez. — Rosszul tudod az esetet kedves barátom — szól a kegyelemfőfésre már rég kézenálló bajtárs — úgy áll a dolog, hogy a zászlót visszavitték a pótzászlóaljhoz és a mi megemlített kedves barátunk most szintén a káderhez kérte magát, ahol háboru végéig maradni is fog, mert szolgálati esküje kötelezi arra, hogy sohasem fogja elhagyni a zászlót.

Alapunk elérte a 200,000 koronát.

Ha visszatekintünk az elmúlt esztendőre és párhuzamot vonunk az előbbi háborus esztendők között, úgy fel kell tűnnie mindenkinek a minden téren mutatkozó különbségnek, mely ezredünk külső és belső értékét minden tekintetben növelte. Legjobban feltűnik az ezred szellemének emelkedése közös családunkért, melynek eredménye az, hogy özvegy- és árvaink alapja kétszerese az előbbi év végén kimutatott összegnek. Kétszáz ezer korona, még mindig csekély összeg ahhoz, hogy ezredünk hozzátartozóinak könnyeit felszáríthassuk, de az összeg egy év alatt történt rohamos emelkedése biztosíték a jövőre nézve, hogy ezen szellem és vezetés mellett összehordjuk a szükséges pénzt rövidesen. Az eddigi összeg legnagyobb részét mi, a tábori ezred tisztjei és legénysége adtuk össze, Möller alezredes ezredparancsnokunk inteniói értelmében igazán játszva, fillérenként, úgy hogy senkilem érezhette meg, hogy adott valamit. Második helyen a pótzászlóalj áll, ahol Ebner ezredes

és most Dávid őrnagy mindent elkövettek es elkövetnek az összeg gyarapítására. Tábori ezredünk és pótzászlóaljunk, szoval a 65-ösök tisztjeinek és legénységeinek adakozása, az eddigi alap háromnegyedrészt, körülbelül 140000 koronát tesz ki. Ezredünk tulajdonosa Ludwig Viktor főherceg O fensége 5000 koronával, Munkács 14000, Miskolczon 3600, Beregszászon 12000, Nyiregyházán több mint 3000 koronával szaporodott gyűjtés által az alapunk.

A *Ludwig Baka* újság fennállása öt több mint 10000 koronát, az ezred *kantinja* is majdnem ugyanannyit jövedelmezett alapunk javára.

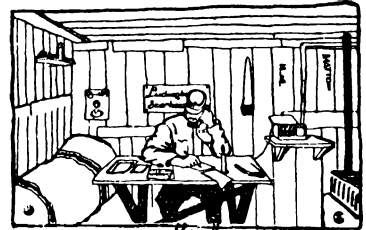
1917. január elsején, az özvegy és árva alapunk összesen 39000 koronából állott és 1918. január elsején, több mint 200000 koronát tesz ki *vagyonunk*. Ehez nem szükséges semmiféle kommentár, itt minden frázisnál szebben beszélnek a számok. Ha ezredparancsnokunk által mutatott uton haladunk továbbra is előre, úgy módunkba lesz majd mindazokon segíteni, akik kérés kezeiket felénk nyújtják. Alapunkkal egyenlőre hazafias célt is szolgáltunk, amennyiben vagyonunk legnagyobb részével, közel 180000 ezer koronával, hadikölcsönt jegyeztünk.

Az özvegy és árva alapunkról tartott évvégi rövid beszámolónk alkalmából nem feledkezhetünk meg Léhner Ruppert számvivő hadnagyunkról, aki páratlan szorgalommal, igazán nagyfokú elfoglaltsága mellett, oly példás buzgalommal vezeti alapunk számadásait is.

A hozzánk befolyt újabb adományok a következők:

Tábori századok 648,30 K, Sturmbaon 15. 6,97 K, Bajusz Imre Meggyaszó 10 K, Nyir. kir törvényszék és jár. bir. 52 K, Csőre Vilma Bpest 25 K, Debreczeni Mihály Kigyós 10 K, Polgár Samuel Saujhely 20 K, Hellinger Mór Munkács 5 K, Szöbel Izidor fhd. neje Budapest 10 K, Stein Mihályné Nagybecskerek 4 K, Hecht Etelka Mezőzombor 5 K, Reismann Samuel Munkács 10 K, Reményi bazár Marosvásárhely 20 K, Paszternák Benjámin Talya 4 K, Altman Ignác Talya 5 K, Bence Klára Selmezbánya 5 K, Sóváry

Gyuláné Nagykaroly 10 K, Rolkó Albert Gáva 5 K, Schwartz: Margit Szentmargitpuszta 5 K, Czengros Béla 10 K, Dozler Katus Kaposvár 10 K, Frankel Rózi Munkács 4 K. Összesen 1037 kor. 27 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

(Készíratokért nem vállalunk felelősséget.)

Többeknek. Szíves jókívánságait hálásan köszönjük és szívből viszonzva a legboldogabb üzenetdőt kívánjuk. **M. és R. Miskolcz.** Köszönjük. — **László Ede** főhadnagy. — **Cunci Rétköz.** Értesítést köszönjük, a „Sulyosharcok“-at megküldtük. — **U. Mária.** A kérdézet még nem völegény. — **Kiváncsi bakfi.** Nevét nem írhatjuk ki e rovatunkban, de megnyugtató, hogy P. hadnagyunk egyszerre csak egy lánnyal levelez. Szabadságáról hazajött. — **Kofi 1.)** Vigyázzon magára jobban az értesítésen mielőbb hógylétéről. 2.) Köszönjük és felhasználok. — **Lucy.** Talán együtt fogjuk olvasni. — **Gy. Sándor.** Átadtuk és reméljük a címzett mielőbb megfogja kapni. Kedves egészségére váljék. — **Vaskorona.** 1. Igen. 2. Eljegyzését szilveszter este megtartotta. 3. Még nem nagykoru. 4. Már tud. 5. Erre már nem merünk nyilvánosan válaszolni, de reméljük a legjobbakat. (Több levélről a jövő számban.)

Felkérjük mindazon előfizetőinket, a kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket megújítani s az esetleges címváltozást velünk mielőbb közölni sziveskedjenek.